

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, temető-utca 12. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmertetlen levelek nem fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonczy-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatali illető előfizetési pénz-, hirdetésmény-nyiltér-és felszámolások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos pe ittor térfogata . . . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után . . . . . 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont” kiadóhivatala Rimaszombat Losonczy-utca 24. sz., nemkülönbön minden hazai postahivatal. Az előfizetések legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Egy színpártoló egyesület alakításáról.

Néhány héttel ezelőtt a „Rozsnyói Híradó” arról értesítette olvasó közönségét, hogy meggyénknek e haladni kívánó s nagy mértékben haladó városa a magyar színügy érdekében mélyreható lépést tett: színpártoló egyesületet alakított. Ez egyesület célja egyfelől az, hogy a színházba járás költségei könnyebben fedeztessék a szerényebb jövedelemmel bíró családok által is, másfelől, hogy a szintársulat sorsa is biztosítva legyen.

Tagadhatatlan az, hogy nemzeti műveltségünk e legfőbb tényezője városunkban nem részesül akkora pártfogásban, a minőben kellene. Egy év leforgása alatt már három társulat próbált szerencsét, — s ezek közül kettő megbukott, a harmadik — mely ez idő szerint még mindig városunkban időzik, — kedvező anyagi eredménnyel szintén nem díszkedhetik. Az is igaz, hogy a színművészet pártfogása nagy mértékben függ a tagok qualificációjától és a műsorsótól, — de a szintársulat megélhetése legnagyobb mértékben közönségünk anyagi helyzetéhez van kötve. Nem vagyunk szegények, — de gazdagok sem; sok jómódu polgár, sok szép fizetésű hivatalnok van közöttünk, kik akarnak és tudnak is áldozni a közműveltség előmozdítására: de egy több tagból álló szintársulat huzamosabb ideig való eltartására sem elég jómóduak, sem elegendő számban nem vagyunk. Nem csodálkozhatunk tehát azon, hogy Kövessi és Bokodi megbuktak s azon sem fogunk csodálkozni, hogy ha Bogyé sem zárja be a saiont kedvező anyagi eredménnyel.

A vidéki színészet sorsa majdnem mindenütt ugyanez — s ezen változtatni a színi congressusok, kormánybiztosok s a színházlátogató közönség soha sem fognak. Hiába szeretjük a színházat, hiába apellálunk áldozatkészségünkre, hazafiságunkra, hiába kötjük föl a kolompot e fontos műveltségi tényező érdekében: a színészet városunkban soha sem fog reussirozni addig, míg mi is nem alkotunk színpártoló egyesületet. Elismerés illeti Rozsnyó város közönségét, mely e téren megelőzte Gömörvármegye székvárosát!

Mi, mint a közműveltség előmozdítására törekvő eszmék szerény munkásai, kötelességünknek tartjuk ez egyesület megalakításának eszméjét hangoztatni. A művészet pártolása erkölcsi kötelességünk még akkor is, ha tulesigazított igényeinknek a művészet némely képviselői nem felelnek meg. Nagyon közel van hozzánk Budapest, ismerjük a nemzeti és népszínház előadásait, s szeretnők, ha azokhoz hasonlókat látnánk a „Rózsán” is. De ne feledjük el, hogy oly társulatot, mint a meiningenié, nem tudunk kifizetni. Igényeink tehát lehetnek nagyok, de nem involválhatják azt, hogy egy alantabb niveau álló társulat sorsa szívünkön ne fekdjék. Mert ott van a plebs, melyet műveltség tekintetében emelnünk kell, s melynek, midőn nemesen szórakozni, a koresma helyett a színházba megy, a nemes élvezeten kívül más igénye egyáltalán nincs. És a szegények krajezárjai, a tehetősebbek forintjai nélkül, e téren keveset érnek.

Egy alakítandó színpártoló egyesület lehetővé tenné azt, hogy városunkat oly szintársulat keressen föl, mely fokozott igényeinknek tökéletesen megfelel; maga az egyesület hívna meg azt az igazgatót, kiben leginkább bizik. Lehetővé tenné azt, hogy a saion tartama alatt folyton látogathassák a színházat azok is, kik szerényebb jövedelmek folytán a multhán csak egyszer-kétszer mehettek a színházba. És lehetővé tenné azt, hogy a meghívott szintársulat a legkisebb veszteség nélkül, tisztességes anyagi körülmények között távozhassék el körünkből.

Az egyesület megalakítása nehézségbe nem ütközik. Minden tag kiválaszt magának egy helyet, melyre bérelni kíván. A bérlet ára (húsz előadásra pl. 10 frt) egy év alatt havonként törlesztendő; az így egy hónapra eső 80—90 kr. kifizetése nem jár teherrel. Ha az egyesület 100 taggal alakulna meg: ezer forint készpénz biztosíték mellett a legjobb vidéki társulat is szívesen töltene városunkban évenként egy hónapot.

Vajjon a jó eszmének akadnak-e hívei? s ha igen: lesz-e a ki ez ügy élére álljon...?

— Ezé itt áll a esendes völgy ölen,
Csermelyparton, ezredes szirt töven,
Hantján rózsató hervad, meg virul,
Szívéből fakad s kebelére hull.

— — — Szerény ibolya és a büszke tölgy,
Egymás mellett parány és óriás,
Világverő hős és egy gyöngye hölgy,
Hogy egy legyen, mily isteni varázs!
De, ha egy lett diesőség és erény,
Sötét, vak éjet ha átszó a fény,
Villám s oltartűz egygyéolvadt:
Ki mondaná meg: melyik volt nagyobb.

Fülöp Áron.

Az emlékezésről.

Tudományos eszegecs.

A tapasztalati élet számtalanszor bizonyítja annak igazságát, hogy mennyire fontos mozgó ereje a létezésnek azon láthatatlan és érezhetlen életműködés, mely nélkül teljesen megszűnnék még társadalmi életünk is, mely nélkül valódi „automat”-tá törpülne az emberiség. E működés: az emlékező tehetség.

Midőn szűkülő fejünk a változatos, tarka események által saturált évek elmúltát juttatja eszünkbe, ugyan ki ne gondolna vissza gyermekkorára szívesen, sőt ifjú korunkban — már csak szokásból is, — mily örömmel emlékezünk gyermekségünkre. — Később aztán elmúlt ifjuságunkat siratjuk. Szinte új erőt kölcsönöz az úter már-már kimért verésének, mikor tündéralomként elvonnul előttünk ifjuságunk képe, az egyes fázisok oly életlenül tükröződnek vissza lelkünkben, — tisztán emlékezünk minden — bár csekélyebb fontosságú mozzanatra is.

Reptélyes valaminek tünik fel, miként vagyunk képesek évek hosszú sora után is visszaemlékezni valamely eseményre, tárgyra, vagy személyre. Csekély emlékeztető jel felidézti bennünk lánczozatos sorozatát történeteknek, s ezzel kapcsolatban személyeknek is.

Jegyzőkönyv,

felvételét a „gömörmegyei magyar közművelődési egyesület” igazgató választmányának Rimaszombatban, 1888. évi márczius hó 26-ik napján tartott rendes ülésében.

Jelen voltak: Török Bálint elnök, Mihalik Dezső alelnök, Groó Vilmos igazgató, Dapsy József pénztárnok, Bornemisza László, Fáy Gusztáv, Fáy László, Fáy Viktor, Fábry János, Fülöp Beniamin, Horváth János, Káposztásy Imre, Koreny Gyula, Knöpfler Kálmán, Kubinyi Géza, Kubinyi Gusztáv, Mariássy Andor, Marton János, Prekopa Károly, Sárközy Gyula, Scholez Miksa, Stefanosok Károly, Dr. Szabó Samu, ifj. Szabó László, Terhes Pál, Törköly József ig. választmányi tagok; a közönség köréből: Záhonyi János, Weiser Samu stb.

1. Elnök az igazgató-választmány megjelent tagjait és érdeklődőket szívélyesen üdvözölve, s a tanácskozás napi rendben levő tárgyait figyelembe ajánlva, az ülést megnyitotta.

2. Olvastattat az egyesület közelebb lefolyt öt havi működésére vonatkozó jelentés.

Általánosságban tudomásul vétetvén, egyes részeire nézve következők határozattak:

a) Tekintve, hogy az egyesület közel fél év alatti bevétele összesen 813 frt 41 krral még egy harmad-részből sem közelíti meg az előirányoztat, egyrészt titkár utasított, miszerint a folyó évi tagdíjakról szóló nyugtákat mielőbb elkészítvén, a körök részére küldje ki, másrészt pedig felkérte a körök elnökei, hogy a tagdíjak beszedéséről lehető erélylyel gondoskodni, különösen pedig az eddigi hátralékokról, s általában összes bevételeikről és kiadásairól — a mennyiben és a mely időre még nem, avagy csak részben tették volna — a központnak legfeljebb 60 nap alatt elszámolni, a központilag kezelendő összegeket beküldeni szíveskedjenek, mivel másként sem az előirányozt segély-összegek hiány nélkül folyóvá tehetők, sem az egyesület összműködését s eszközeit feltüntető adatok, a közelebbi közgyűlésig, egybe állíthatók nem lennének.

b) Miután az egyesület állandó tevékenységének kívánt sikere, tagjai számának folytonos emelkedésétől is függ, központi választmányunk bizodalommal fordul e megye járásai főszolgabíráihoz és többi tisztviselőihez azon kéréssel, hogy társadalmi állásuk és összeköttetések felhasználása mellett első sorban a közsegeket, mint erkölcsi testületeket, de az ezek kötelekben élő egyéneket is egyesületünkbe lépésre s egyesületünk mindannyiunkkal közös — mert hazafias — céljainak tehetségükhöz képest óhajtott erkölcsi és anyagi támogatására birni méltóztassanak.

c) Központi választmányunk meggyőződve lévén arról, hogy a nyári gyermek-menhelyek létesítése által nemcsak a — főleg nyári időben — kevéssé gondozott kisdedek életét s testi épségét óvna korai enyé-

Tudjuk, hogy az érzés, akarat, és értelem, a három fő lelki tulajdonság. Utóbbinak mintegy alosztályát képezi az emlékező tehetség, melyet senki sem hoz magával a világra, hanem csak fokozatosan fejlődik ki. Ezt, valamint az emlékező tehetség automatikus voltát igazolja azon körülmény is, hogy emlékezetünk csak bizonyos ideig — többnyire a 4—6-ik esztendőig vezethető vissza; — eddig hiányzik az öntudat.

Emlékezésünk székelye, központja az agyvelő, melyhez az idegek végkészülekei, a szem, a fül elvezetik a külvilág benyomásait, s itt zajtan — az agy kéregében — eltevődnek e külső benyomások, hogy valamikor ismét feleleveníthessenek. Az agykéregben vannak az u. n. idegsejtek, melyek rendkívül fontos műveletek, életműködések létesítésére vannak hivatva. Ezek külső benyomásra, pld. valamely hang, vagy optikai kép közlekedésére előttünk eddig ismeretlen változásokon mennek keresztül.

E változás eredményezi a kedélyhangulatot, mely rendszerint közömbös, de vig, vagy szomorú benyomásra felvidulunk, vagy lehagoltak leszünk.

A változás idézi elő az emlékezetet, jelöl annak, hogy valamely benyomás mélyen bevésődött az agykéreg sejtibe. Mindent azonban nem tarthatunk meg emlékezetünkben a látott, vagy hallott külső benyomások közül, tudjuk, hogy egyes benyomások teljesen elenyésznek, mások hatását éltünk alkonyán is érezzük. Ez állandóság vagy mulékonyság függ a hatás tartamától és annak erősségétől.

A külső benyomásoknak nemcsak egyszerű eltevésében rejlik a jó emlékezet, hanem tudnunk kell ezeket associálni és combinálni is. Ha pld. egy operát végig halgatunk, látjuk a diszleteket, és élvezzük a melódiákat, e benyomások több idegsejtben — szoros kapcsolatban — tevődnek el, annyira, hogy ha hosszabbidő mulva a dallamot ismételn halljuk, felelevenítjük emlékezetünkben az egész operai előadás.

Legtöbb mozgásműveltségünk, melyeket — mint pld. a kézfogást, annyira begyakoroltuk, hogy mintegy öntudatlanul végezzük, emlékezteti képeink ez associatión

T Á R C Z A.

Réka sírján.*)

Szép holdas éjen, sűrű lomb alatt
Fájdalmasan kél a madár dala,
Osrengeteg keblén a kis patak
Egy sír mellett zokogva fut tova,
Hőfedte bérecek, fenyves büszke táj
Fölé borul titkos, bűvös homály,
S e bűvös fátyal egy kis sirt fedez
Egy nép anyjái: Réka sírja ez.

A férje nagy volt — egy világverő —
Nyomába kelt szabadság s rabiga,
Szólt s porba omlott szellem és erő,
S egy világnak kellett meghalnia.
— Ez gyöngye nő, tavaszi kis virág,
Melynek életet egy sugárka ad.
Egy fájó sóhaj, könnyű lehetet.
Örök hűség és örök szeretet.

Az már nevével lángra gyujt, hevit,
Hírere a honfisziv fellobog,
Csodálva látjuk dieső tetteit,
S féljük a roabolót, a zsarnokot.
— Ennek alig hagyott egy kis nevet
Sötét lapján a bús emlékezet,
Csak síró szellő hordoz szertesztét
Rövid éltéről egy-egy agg regét.

Annak sírjához utra nem lelünk,
Mert sírja egy világ szívében van,
Sehol sines és mégis van mindenütt,
— Az örök napnak örök éje van; —

*) Tudvalevőleg Rékának, Attila nejenek sírját néphagyomány alapján a Székelyföldön az ugynevezett Réka erdejében maig is mutogatják.

szettől, de a leggyakrabban gyermek-játékkal támasztott tüzesetek számát is jelentékenyen csökkentve, az egyesek és községek vagyonát biztosítván gyakori pusztulástól: ismételve hivatnak fel a körök elnökei arra, miszerint mielőbb beszerzendő adatok alapján már legközelebb tartandó választmányi ülésükre terjesszenek elő javaslatot az iránt, hogy körök melyik? hány községben, az egyesület hozzájárulásának milyen mérvű igénybe vételével volnának — habár egyelőre csak a nyári nagy munka hetek alatt is — ilyen menhelyek berendezhetők? megjegyeztetvén, hogy a mennyiben a célra a központi pénztár ez évben csak 100 forinttal rendelkezik, s mert a gyermekek 6—8 heti felügyelet alá helyezése nagy költséget követel, reményli választmányunk, hogy ez intézmény életbe léptetéseért az illető körök és községek némi áldozatot hozni szintén hajlandók lesznek.

Körök jelentései ez ügyben 30 nap alatt minden körülmények között beváratnak.

Egyben pedig e megye tekint. alispáni hivatala tiszteletteljesen kerestetik meg az iránt, hogy a járási szolgabírói hivatalokat felhívni méltóztassék, miszerint a nyári gyermek-menhelyek — már ez év folyamán minél több községben leendő — létesítése körül — hivatalos befolyásuk felhasználása mellett is — minket s az illető körök elnökeit buzgóan támogatni törekedjenek.

3. Elnök bemutatja a rima-murány-s.-tarjáni vasmű részvénytársaság műszaki vezérigazgatójának levelét, mely szerint a társulat egyesületünk javára tett alapítványát, újabb 100 frt adományával, 400 frt-ra emelte.

Választmányunk őszinte elismeréssel fogadja s veszi tudomásul a részvénytársaság hazafias áldozatkésztségének ez újabb tiszteletre méltó bizonyítékát, s midőn ezért halás köszönetének kifejezését jegyzőkönyvbe vétettni, s erről az adományozót elnökiileg értesíteni határozza, egyúttal ezt a közelebbi közgyűlésnek bejelenteni rendeli.

4. Olvasatott t. Borbély Lajos alapítótag hason értelemű leve, mely szerint saját alapítványát 100 forintra emelte.

Borbély Lajos ur ez újabb adományának értékét növeli az erkölcsi támogatás, melyben egyesületi törekvéseinket eddig is részesítette, s ennek elismerését választmányunk annál szívesebben teszi jegyzőkönyvileg maradandóvá, mert ez alkalom arra, hogy a legnemesebb célból hozott áldozatért közgyűlésünk — hová e határozat előterjesztendő lesz — szintén köszönetet mondjon.

Miről a fentiszelt alapító-tag, e jegyzőkönyv kapcsán, elnökiileg értesítettnek rendeltetik.

5. Olvasatott a rimaszombati takarékpénztár, valamint a gömörmezei nép- és iparbank átirata. Nevezett két pénztár az abbeli elhatározása, mely szerint egyesületünk állandó betét összegeinek gyümölcsösztetésére évi 5% mellett készséggel kijelentette; köszönettel fogadtatik, s erről jegyzőkönyv kapcsán, elnökiileg értesítendő.

6. Elnök jelenti, hogy a „Rimaszombati műkedvelő társulat“, mely már előzőleg az alapító-tagok sorába lépett, az általa közelebbi mult év őszén rendezett előadás összes tiszta jövedelmét 121 frt 24 krt egyesületünk céljaira ajánlotta fel és fizette be.

E jelentés örvendetes tudomásul vétetvén, választmányunk kedves kötelességének tartja az összeg átvételéről fent tisztelt társulatot köszönettel értesíteni, reményét fejezve ki egyúttal az iránt, hogy a megyénk területén működő hasonló társulatok egyesületünket jövőre is buzgóan támogatandják.

7. A garami-kör kérvénye a részére közgyűlésileg megszavazott 200 frt segélyösszeg folyóvá tétele iránt olvasatván, ezzel kapcsolatban elnök jelenti, hogy a kért összeg általa utalványozva s a kör részére már megküldve lett.

A kért összeg folyóvá tétele iránt elnökiileg történt intézkedés jóváhagyólag tudomásul vétetik, s azon alkalomból, hogy a helyi-kör az 1888. évre megszavazott központi segélyt részben még az előző év szükségleteire vette igénybe, figyelmeztetnek a vidéki körök elnökségei, hogy szükségleteik előzetes megállap

ítását, s azok fedezetét ezentúl minden körülmények között naptári év számítás szerint osszák be, mert a központi költségvetés, valamint a már egyszer lezárt évi számadás tételeit változtatás alá venni nem lehet.

Különbön választmányunk szükségesnek találván, hogy a vidéki körök következő évi szükségleteire nézve ez év legalább harmadik negyedének végével a központi tájékoztató legyen, figyelmeztetnek s kéretnek a körök arra is, hogy költségelírányzatukat ez év aug. havának végéig ide küldjék be.

8. Olvasatott a beregmezei m. k. e. központi választmányának 30/87. sz. a. közölt határozata a közművelődési egyesületek országos szövetségére tárgyában.

A hazai közművelődési egyesületek országos szövetségének eszméjét már 1886. évi augusztus hó 10. napján tartott közgyűlésünk magáévé tévén, jelen megkeresés annak kijelentése mellett vétetik tudomásul, hogy az országos szövetség keretében beregmezei testvéreinkkel egyetértőleg egyesületünk önálló tevékenységét és vagyonát függetlenül fenntartva, készek vagyunk tőlünk telhetőleg segédkezet nyújtani arra nézve, hogy a szövetség az időkint megtartandó országos tanácskozások (congressusok) által a magyar nemzeti törekvések egységében és erejében nyerjen gyakorlati kifejezést.

9. Olvasatott az „országos iskola-egyesület“ 1124/87. sz. a. átirata, melyben az Angyal Béla és Víz Ferenc tanárok kiadásában megjelent, a hazai irodalom és történet kimagasló férfiainak fali képei tömegesebb megrendelését az elemi iskolák számára ajánlja.

E megkeresés másolatban a köröknek, szíves figyelembe vétel s indokolt szükség esetén lehető megrendeléseik eszközölhetése végett megküldetik.

10. Olvasatott a „szegény beteg gyermek-egyesület“ megkeresése.

Miután egyesületünk vagyona eddigelé még arra is kevés, hogy saját alapszabályszerinti céljából folyó szükségleteit teljesen fedezze, s egyébkint is a helyi szegény beteg gyermekek ápolásának ügye szintén foglalkoztatja egyesületünket: a megkeresés tudomásul vétetik.

11. Egyesületi felügyelő a polonkai, závadkai és helpai iskolaszék kérelmét „Ert-féle természetrajz“ tankönyvek engedélyezése iránt — előterjeszti.

Kiadatik az elnökségnek oly megbízással, hogy a jelzett szükségletnek beszerzéséről, a költségvetés tanszerekre előirányzott tételei terhére s felügyelő javaslata szerint, gondoskodni szíveskedjék.

12. Olvasatott Kicsiny Gusztáv b.-töréki tanító kérvénye.

Méltányoltván kérelmező abbeli törekvése, hogy növendékeit alaposan oktathassa, a kért „Természetrajzi szemléltető“ képek legszükségesebbjeinek beszerzésére 6, azaz hat forint ezennel utalványozatik, megbízván egyesületi felügyelő, hogy ez összeget központi pénztárunkból felvévén, a képek beszerzéséről s a bakos-töréki iskola növendékei használatára becsátásáról mielőbb gondoskodni ne terheltebbék.

Miről egyesületi pénztárnok tudomás és alkalmazkodás céljából szintén értesítendő.

13. Olvasatott a nagy-rőzei kör eddigi működésének eredményeit feltüntető részletes jelentése.

Megelégedéssel veszi választmányunk tudomásul jelentő kör intézkedéseit, különösen a nagy-rőzei kisdud óvoda létesítése és biztosítása körül kifejtett munkásságát, s midőn egyrészt az ez alkalommal központi kezelés végett betértesztett 74 frt 67 kr. nyugtázása mellett a kör eddigi összes tagdíjainak helyesen lett elszámolását elismeri s ez elszámolás kapcsán 100 frtnak a közgyűlésileg megszavazva levő segély egy részének fejébe lett visszatartását, nem különben a kör abbeli tervét, hogy az általa közelebbi létesítendő óvoda Ratkón állíttassék fel, jóváhagyja; másfelől köszönetet szavaz a nagy-rőzei óvoda bizottság tagjainak és Wieszt Kornélia k. a. óvónőnek, a ratkói óvoda érdekében pedig megkerestetni rendeli Ratkó város közönségét és előjáróságát az iránt, hogy ez első sorban gyermeknevelési szempontból elodázhatlanul szükséges intézet felállításához maga részéről is minden lehető erővel járulni szíveskedjék.

alapszik. — A kötött és kötetlen beszéd megtanulása, a mnemotechnika, valamint ismert szokásunk, mely szerint ha magunkat fontosabb dolgok végzésére akarjuk figyelmeztetni, zsebkendőnkre csomot kötünk. — miud ebben leli magyarázatát.

E társítás eszközésére agyvelőnk el van látva kellő mennyiségű idegsejtekkel, a mennyiben átlag véve 1200 millió legalább 4 nyulvánnyal ellátott idegsejt áll az emlékezet rendelkezésére. E sejtek mindenike legalább négy nyulvánnyal bír, tehát a társítás 4800 millió felé történik.

A közönségesen használatban levő szavak mennyisége képezi mértékét az emlékezeti képek eltehetésének, miután tiszta képzetünk csak annyi van, mennyit kifejezni képesek vagyunk. A műveltségnek is jelentékeny fokmutatóját képezi a szöbőség. Nálunk alig rendelkezik valaki 4—5000 szóval többel, s a hirlapokban használt szavak mennyisége sem haladja meg a 6—8000-et. Erre vonatkozólag felette érdekes adataink vannak. A szentírásban 5642 szó váltakozását találjuk, Miltonnak 8000, Shakespeare-nek 15000 szava volt. Az angol munkás 300 szóval többet nem használ. A nyelvbuvár, ki 6 élő nyelvet beszél, s emellett a görög és latin nyelvet bírja, 20000 szóval többel nem rendelkezik.

Ha jeles költők, írók művét olvassuk, gondoljunk felette, s a fantázia mellett nem győznék eléggé csodálni azok szellemi tárházát, pedig egyik tudósunk állítása szerint a szónoknak, költőknek és prózáírók formális talentuma csak a szöbőségben és ennek következtében gondolatának és érzelmeinek szöb és válogatottabb kifejezésében áll.

Fentebb az ábrándot, a fantáziát említve, — miután ez az emlékezettel szoros connexióban áll, röviden megemlékezem e különös jelenségről, melyre — mint tudjuk — leginkább a fiatalság van inclinalva.

Hogy e két jelenséget mennyiben fűzi össze rokonsági kötelek, ennek megvilágítására legyen elég egy szaktekintély distinctiója, mely szerint az emlékezetet a külső benyomásokot vagy saját gondolatainkat

ismétli, az ábránd pedig a meglévő emlékezeti képekből alkot újabb kombinációkat, a társító rostok útján. A fantázia tehát az emlékezeti képek játéka társító rostok hurjain. Nagyon természetes, hogy az emlékezési képek mennyiségétől függ az ábrándozásra való hajlam fejlettsége. Intensitásukat tekintve azonban jóval felülmulják az emlékezeti képek a belőlük alkotott ábrándot, vagyis az ábránd által okozott hangulat sohasem idézi elő a kedélyváltozatot oly fokban mint az emlékezeti kép okozta hangulat. A jövőre vonatkozó minden tervünk gondolatunk, a mult emlékezeti képeiből keletkezik, s így jogosult az a jeles mondás: „Az emlékezet a multnak sirja, az ábránd a jövő bölcsője.“

Az ábránd fejlődése termékeny talajra talál az ifjúnál. S ez egészen természetes és indokolt, mert míg az idősebbek vágyaikat elérve, jövőjüket megállapítva, azzal kevesebbet foglalkoznak, addig az ifjú különböző utakon igyekszik betölteni az agyvelejében tapasztalatok hiányában tátongó űrt. Terveket alkot, légvárakat épít, mit közönségesen úgy szoktunk mondani, hogy ábrándozik.

Kétségbevonhatlan tény az is, hogy a jó emlékező tehetségnek lényeges alkotó része e feledés, a lelki működés, melyet önmagunkra mintegy erőszakolmi — valami nonsens, — mert ilyen esetben az emlékezeti képek még markansabbul maradnak meg, s maga az elhatározás és vele foglalkozás jeleül szolgál az emlékezésre. Emlékeztető jelek nélkül különben meglehetősen gyarló az emlékezés. Jeles írónk Jókai, — mint maga mondja — irományai között elmélyedve, sokszor elfeledi hogy azokat ő írta, elmondogatja: „De szép ez, ezt én szerettem volna írni!“ Ugyane hibája volt a jeles botanikus Linnének, és a hírneves Walter Scott-nak is.

Nem lehet ezéja e csevegésnek kiterjeszkedni az emlékezés körös fázisaira, sem az ezt előidéző okokra, mert hiszen erre nagyon is szűk e lap kerete, röviden foglalkozom még az ifjúkor és az öregkor emlékezetével.

Általánosán ismert dolog, hogy fiatal korban legjobban az emlékező tehetség; az évek előre haladásával lépést tartva ezzel csaknem egyenletesen gyengül emlé-

Miután e jelentés adatai szerint a kör tagjai közül több név töröndő, s illetőleg más kör tagjai sorába helyezendő, titkár utasítatik, hogy az ilyen változásokat úgy a jelen, mint jövőre nézve minden esetben a törzskönyvbe pontosan jegyezze be, kéretvén a körök elnökei egyúttal arra, hogy a tudomásukra jutott hason változásokat ide, már közelebbi jelentésük fonalán közölni szíveskedjenek.

14. Elnök bejelenti, hogy a „Vlast a Svet“ 88 példányban megrendeltetett és a kizárólag tót nyelvű községek lakói között szét is osztott, de újabb értesülése szerint a példányonkénti 1 frt kedvezményes ár továbbra csak az esetben vehető igénybe, ha az előfizetés legalább 3 egymásután következő évre kötelezőleg mondatik ki. Annál fogva tekintve azt is, hogy e példányok nagyobb része néhány körben már megrendeltetett, s csak mintegy 25—30 példány előfizetési ára lenne központilag fedezendő, kéri a választmányt, hogy ez irányban intézkedjék.

A nevezett néplap kedvező befolyása olvasói körében már is tapasztalható, annak további megrendelése szükségesnek kimondatik, s megbízatik az elnökség, hogy a megrendelés fedezetlenül maradt költségét az „előre nem látott kiadások“ címéből pénztárunk terhére utalványozza ki.

15. Elnök határozati kimondását kéri arra nézve, hogy a legközelebbi közgyűlés Rimaszombatra vagy más helyre lesz-e összehívandó?

Alapszabályaink szerint a közgyűlés nem lévén állandó helyhez kötve, ez esetben, ha egyesületünk-höz egyik vagy másik megyei város, avagy község közönsége részéről meghívás intéztnék, a gyűlés helyének meghatározása közelebbi ülésen fog a megállapodás kimondatni.

16. Jelen jegyzőkönyv, hitelesítésére Fábry János, Groó Vilmos és Terhes Pál urak felkértek.

Ezzel a tanácskozás befejezve lévén, elnök a megjelentek szíves figyelméért köszönetet mondva, az ülést feloszlatta.

Kelt mint fent.

Jegyzette:

Szabó Lajos, egyesületi titkár.

Hitelesítették:

Rimaszombatan, 1888. ápr. 6.

Fábry János,
Groó Vilmos,
Terhes Pál.

S z i n h á z.

Vidor Pál Rimaszombatan.

Ritka élvezetben részesítette Bogyó igazgató színház látogató közönségünkét folyó hó 7-én és 8-án, mely napokon Vidor Pál, a népszínház jeles bariton éneke, vendégszerepelt városunkba. Egy operettben (Rip van Winkle) és egy népsziműben (Vörös Sapka) láttuk s megtudtuk okát annak, hogy miért szereti Vidort annyira a fővárosi közönség. Mint operettevésben nemes ízlését, kitűnő technikáját volt alkalmunk élvezni. Hangvétele biztos, decrescendói gyönyörűk s a közönséget elbájtoltak. Valóban Vidor úgy az ének művészetben, mint alakításában ritka talentummal rendelkezik. Erős hangja néha merevnek tetszik, azonban annyira hajlékony, hogy a futamokat és trillákat is könnyen éneklis s emellett plasztikus játéka ének művészetével harmóniában van. Ritka adománya az égne, melyet csak első rangú színházak tudnak megfizetni. — mi legfeljebb lelkesedünk érte és méltányoljuk. Rip van Winkle ily jeles személyesítővel, a mi tökéletlen szerkezetű színpadunkról is hatást idézett elő, noha volt oly kellemetlen intermezó is, mi illúziókat csökkentette. Mindjárt az első felvonás elején leszakadt egy „mennyezet“, mely a padlózatról hatalmas porfelleggel támasztott; azután az előfüggönyt tartó zsinór mondta fel a szolgálatot, minek következtében a cortina fele a levegőben lógott a padlózatig nyuló „madzaggal“ együtt. A második felvonás vihara is nagyon szelid volt. Mindezen intermezzók inkább a vendég művészeire lehetek zavaró hatással, ki a népszínház tökéletes szerkezetű színpadán nincs ahoz szokva, hogy a cortina

kező tehetségünk. — A fiatal ember képzelete folyton esapong; könnyen tanul, minek oka az, hogy az agykéreg sejteinek nagyrésze még üresen áll, s fellette könnyen veszik magukba és őrzik meg az újabb és újabb benyomásokat. Az öregek már nehezen tanulnak, — a mult események által előidézett emlékezeti képek megtöltötték az agykéreg sejteit, ezért halljuk tőlük mindig a mult emlékeinek felelevenítését. — Ezt azonban axioma-ként felállítani nem lehet, mert vannak, kiknek agysejtjei üdeségüket agg korukban is megtartják, s az ilyen öregek sokszor felülmulják az emlékezeti képekben szegény ifjúságot.

Kitűnő emlékezőtehetséggel megáldott férfiakról sokat olvashattunk már. Ilyen volt az újabb korban Mozart, ki egy-kétszeri hallás után a legnehezebb zene-művet is kottára tette; — a híres nyelvűtől Mez zofanti, ki 40 nyelvet tanult meg. Doré Gusztáv emlékezetből élethő arezképeket festett stb. stb.

Hátra van még megemlékezni azon módozatokról, melyek segítségével a jó emlékező tehetségnek — e különös természeti adománynak — megtartását eszközölhetjük.

Hogy a zavaroktól ment legyen e tehetségünk, első fokellék az agyvelőnek — mint az emlékezés központjának — jó táplálása, — hogy elég vér legyen benne, s ez egyenletesen legyen elosztva. — Mértékletes élet, az idegzetnek munkaaltali megerőltetésének kerülése, a szesz italoktól való tartózkodás, mind megannyi fontos tényező emlékező tehetségünk egészségben tartására nézve. — Még az ételek közül is t. olvasóim nagy tápláló hatása van az agyvelőre a jó érős levesnek, s általában a phosphorsavas sókat tartalmazó ételeknek, melyek tápláló erejük által természetesen az agyvelő, s közvetve az emlékezet épségének fenntartásához is lényegesen hozzájárulnak.

S ezzel csevegésem végére értem, s be is fejezem azon óhajjal, vajha az emberiség kellőképp megtudná becsülni emlékező tehetségét, e bűmulatra méltó természeti adományt, s oda fejlesztené, hogy nem volnának „fehér hullók“ az e téren kiváló egyének. Á r v a.

a maga kénye-kedve szerint boesátkozták le — nálunk azonban ez nem volt első eset s az élvezetből kiközlött közönség Vidor gyönyörű áriái alatt ismét illúziókban ringott. A környezetet is kitért magáért Berzsenyi Julia (Lisbet), Bogyo Ilonka (Katrina), Deák (Derick), Perényi (Hudson kapitány), tisztességes sikerrel működtek közre. Szabó új tag, kinek tenorjáról az első magas e után kedvöz vélemények alkotott közönségünk, de az utolsó felvonásban énekelte ária után arról győződötünk meg, hogy közép hangjai fátyolosak a belle cantora éppen nem alkalmasak. A második estén Vidort mint szerzőt is kitapsolták. A vörös sapka a népszínháznak állandó repertió darabja, s nálunk is vonzott, s a színház egészen megtelt. A vendégművész ez alkalommal is figyelemre méltóan alakított. A törül metszett népies Szél Matyi naiv humora minden jelenetben derűltégekben tartotta közönségünket, míg gyönyörű dalai a szemekbe könnyeket esaltak. Sajnos, hogy a környezet az idő rövidsége miatt nem tarthatván elegendő próbát, vonatottan dictiózott — s ez Vidor művének rovására történt. — Ez alkalommal is Deák és Bogyo Ilonka igyekeztek a vendégművész nagy sikerének osztályosai lenni. Vidor két estére terjedt vendégszereplése sokáig emlékünkből fog maradni.

Hétfőn április 9-én a „Veres hajú” Lukácsy régi jó népsziműve, kedden egy rimaszombati társaság kívánságára „Ó nem féltékeny” (a „féltékeny” helytelen cím alatt) és „A Szép Galathea” kerültek színpadra. mig esütőtörkötön „Egy éj Velenczében” másodszer adatott. Ez előadásokon általán véve esékely közönség jelent meg. Pedig kivált az „Ó nem féltékeny” című darabban Bogyo Ilka, Bagi és Lendvai esinos alakításokat mutattak be, kivált Bagi, kinek sanquinikus vérmérséklete éppen szerepléséhez illtett. „Szép Galathea”-ban Berzsenyi Julia a darab címének tökéletesen megfelelt, Perényi esinosan énekelte, Bogyo Ilonka és Deák a közönséget derűltégekben tartották.

Hírek és vegyesek.

Adományok: Az ujtantalvölgyi üveggyár részvénytársaság a múlt évi üzlet jövedelméből 100 forintot a helybeli prot. főgymnásium alapítójára adományozott. — Juhász Erzsike kisasszony, városunk szülötte, ki mint operanékesnő jelenleg Svédországban időzik, ugyan csak a főgymnásium részére egy gyönyörű öntött vad kacsát küldött.

A gömöri ev. ref. egyházmegye folyó hó 11. és 12-ik napján tartotta szokásos tavaszi közgyűlését a naprágyi egyházban. A megelőző istentisztelet alkalomával Pál Ferencz imázott. Majd a gyűlést Nagy Pál esperes megnyitván, szomorúan jelenti, hogy az egyházmegye kipróbált bölcsességű gondnokát, Csider Károlyt, gyöngékedése miatt az alkalommal nélkülözni kénytelen a gyűlés. Helyét, mint társelnök, a legidősebb világi tanácsbíró, Farkas Abraham foglalta el. Napirendre került legelőbb a kimerítő s nagy gondtal szerkesztett esperesi jelentés az egyház megye belétéről. Eközben hosszas és szenvedélyes eszmecsere szolgálattal alkalmat a rimaszombati papválasztás megemlézése, a mely már lapunk hasábjain is több oldalról meg lett vitatva, s így olvasóink bővebben ismerik. Az elenyésző kisebbség, mely a választás megsemmisítése mellett küzdött, főbebezt az egyh. kerületre. E nyughatatlanság egyelőre csak annyit hátrányval van összekötve, hogy ez ügyben érdekelt s már megválasztott papok vagy helyettes lelkészek a rendes szt-György napi állomástoglalást nem tehetik meg. — A többi megválasztott lelkészeket az egyházmegye beérősítette, névleg: Csaboy Pált Balogra, Duszta Lajost Zádorfalára, Varga Antalt Bátkába, Nagy Bélát G.-Szárosra. Ezzel kapcsolatban említhetők meg a tanítói változások is. Mares Jánost Léonárfalába, Gööz Ferenczet pedig Feledbe vitték. A segédlelkészek között kevés változás történt. Rimaszombathra jön Mészáros József, Zeherjére Osváth Bertalan, Simoniba Szük Gyula. A két napos gyűlésnek, mely élénk látogatottságnak és érdeklődésnek örvendett, még több fontos tárgyai voltak, de a melyek az egyház beleletére vonatkoznak, e lapok szűk keretén kívül esnek. Reférensi tisztünk még egyedül a közgyűlésnek egy választási tényére terjed ki. Nevezetesen Terhes Pált, a rimaszombati ev. ref. egyház közszereplésén álló első papját, az egyházmegye eddigi szakavatott derék aljegyzőjét nagy szótöbbséggel tanácsbíróvá választották. (Fogadják a megtisztelt férfit szíves üdvözlésünket s erőt esdő jó kívánatainkat a díszes állás betöltéséhez. Szerk.)

A „Felvidéki Szemle” szombati (27-ik) számában azt újságolja, hogy Szeredinszky Sándor kir. ügyész közelebbről Eperjesre fog hasonló minőségben áthelyeztetni.

Eljegyzés. Birnstingel Aurél, a likéri élelmezési üzlet kezelője e hó 5-én váltott jegyet Neogrady Irma urhölgygel, Neogrady Ignác erdömester kedves leányával Kaposztafalun.

Halálozás. Dr. Löcherer Tamás kórházi főorvos két éves kis leánykaja Hedvig f. hó 13-án. elhunyt. A szülők fájdalmában nagyszámú barát és ismerős közönség osztozik.

A kálosai ev. ref. egyház 3600 frt költséggel a folyó évben új templomot épített.

Kossuth bankó Király Ferencz zöldfa-uteza 49. sz. alatti régi háznak lebontása alkalmával a falban egy csomag Kossuth bankót talált. Volt köztük 100 drb kétforintos, 50 forintnyi 30 krajczáros, ugyanennyi 15 krajczáros és egy tízforintos bankó.

Vadászat. Március 30-án és 31-én a trizsi erdőben Pálfi Géza uradalmi tiszt két vaddisznót ejtett el. Ugyanezok több szalonka és eszázmadár esett a vadászó társaság zsákmányául.

Erdő égés. Imolán ápril 1-én d. u. egy órakor a „farkas lyuk” nevű erdő rész, ismeretlen okból kigyuladt. A tűz tovább terjedésének az erélyes intézkedés csakhamar elejét vette.

A földművelés ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy Gömör megye területéhez tartozó Sumjác-Vereskő községben folyó év május 6-án első országos vásár ez évben kivételesen május hó 14-én tartassék meg.

Színházi hírek. Szintársulatunk, mint értesülünk, e héten befejezi itteni idényét. Az igazgató érdekes újdonságokkal, és talán még vendéggel is akarja azt befejezni. Ki van tűzve esütőtörkötön Constantin abbé, híres vigjáték a „gömör megyei közmívelődési egyesület” javára. Az igazgatónak ezen tette, hogy a híres kütönő

vigjátékot hozza színre a mondott jó ezéla, dieséretre nem szorult. A próbák erősen folynak Rákossy Viktor „Desentor” című látványosságából is. E darab Boszniában játszik — esata képek — laka funfargok — bosnyák felkelők ármányai hűen vannak esestetve a 7 képből álló darabban. Ma mulatságos este kínálkozik a színházban, Deák Péter komikusunk, ki ügyesen eltanulta Klisnik egykori majom producer mokiát, ma „A néma és a majma” című darabban — mint majom, Bogyo Ilonka mint néma — fogják a közönséget mulattatni.

Hercz Zsigmond miskolczi gazd. gépgyáros mai számunkban közölt hirdetésére felhívjuk gazdaközönségünk figyelmét.

CSARNOK.

Orbonás Ilona.

— Történeli elbeszélés. — (Folytatás.)

— En vagyok, aranyos kisasszony! én . . . Sára néni . . . Pszt! esendesen legyen! . . . ne szóljon, mert észreveszik . . . Sietnem kell . . . Kardos Lőrincz vár. Fülekről jött, de csak hozzám, hogy mondjam magának, hogy Imre urfi üdvözlí!

— Ah Istenem! . . . Boldog vagyok! . . .

— Pszt! ne beszéljen oly hangosan az Istenért! Mit mondjak Lőrincznek?

— Mondjon el mindent, a mit csak tud! . . . De még se! . . . Ne mondja meg, hogy itt vagyok! . . . Ez megölné Imrét . . . Csak hogy szeretem, esókolom szászor, ezerszer! . . . Oh Istenem! újra élek, élni fogok és küzdeni . . .

— Szegény, drága Ilona! Ha tudná, hogy miért jött Lőrincz egyedül? . . . De ezt nem mond meg neki, — majd csak egyszer talán, ha már nem fogja megölni!

A Fülektől Szilvá felé vezető uton, a nyári nap hős alkonyában, egy ifju és egy öreg ember halad esendesen poroszkáló lovakon.

Ugy a fisleletről, melylyel az öreg az ifjura tekint, mint ruházatról, felismerhetjük, hogy az előbbi az utóbbinak szolgálja. Arezáról pedig rögtön Kardos Lőrinczet ismerjük meg, kit Bebek János, mint a kiblen teljesen bizott, mintegy örül rendelt fia, Imre mellé.

Ugy látszik az híven is teljesítette a reá bizott tisztet, mert most is mellette van Bebek Imrénék. Nem is hagyja el, a felől bizonyos lehet Bebek János.

De hisz nekik Füleken kellene lenniök, az öreg Bebek szigorú parancsa szerint. Nemesak Lőrinczre, hanem a várkapitányra, ifjabb fiára, Ferenczre és rábizta Imrét, szóval valóságos fogságra vetette, azzal a külömb-séggel, hogy nem záratta sötét börtön penészes falai közé, hanem csak arról gondolkodott, hogy Orbonás Ilonától el legyen szakítva, ha valahogy kigyógyulhatva ez örült szerelemből, még meg is boesátana neki.

De Imrénék ez az állapot sohogy sem tetszett, meg aztán nem apjával, sem a fülekiekkel nem volt ő egy véleményen. Igaz, hogy sem a németnek, sem a töröknek nem volt barátja, mégis az előbbi kevésbé veszélyesnek tűnt fel előtte, s így ettől mégis csak több nyugalmat remélt a szorongatott haza számára, s ha már csakugyan választania kellett, inkább ezt látta helyesnek támogatni a török ellen.

Nem esodálhatjuk hát, ha egy szép reggelen a fülekiek azt vették észre, hogy Bebek Imre nincs ott. Rögtön lovasokat küldtek utánna. De hát hova ment? Hová máshová, mint Pelsőczre, vagy Csetnekre Orbonás Ilonához? Ez volt az első gondolat. Tudták azt ott, hogy miért küldte apja Fülekre? Nem is gondolkodtak hát soká, hanem egyenesen ezen uton indultak a menekültek után.

Bebek Imre előre látta ezt, azért nem ment egyenesen oda, hova szíve vonzotta, hanem rövid sietés után meglasztva lovaikat, esendesen ballagtak a poros uton Lőrinczezel Szilvá felé. Sokáig nem szóltak semmit, végre az ifju törte meg a esendét: Bizonyos vagy benne, hogy Ilona anyjánál van?

— Olyan bizonyos, minthogy élek, hisz magam mentem vele! . . . Hej! tudom, hogy retentő haragját vonom magamra kegyelem édes apjának, ha megtudja, hogy én segítettem Fülekről menekülni! de nem tehetek másként. Hát elnézhetném-e, hogy két ember, kiket jobban szeretek magamnál, kiket mint gyermekeket is térdemen ringattam, megsemmisüljön?

— Ne félj, jó Lőrincz! nem lesz semmi bajod! . . . Csak ez az átkos pártoskodás megszűnjék, majd elvonulunk esendesen valahova. Téged atyánkként fogunk szeretni, de addig nem szabad megfélekedzni a hazáról sem a szerelem mellett, mert csak ha az békében van, akkor élvezhetjük annak gyönyöreit.

— Hiszen meg is nyugodtam már én abban, hogy nem megyek többé vissza Pelsőczre, — bár a szívem szakad is meg lakóiert, különösen a jó urasszonyért — csak az nyugtalanít, hogy ha mi a Ferdinand pártjára állunk, nemesak uratyjával, hanem az egész Zápolyával lesz bajunk. Ez pedig veszedelmes dolog!

— Nehéz sebat érintettél hü Lőrincz! . . . Szegény jó anyám! mennyi kint, mennyi fájdalom érezhetsz te most? . . . Te megboesátanal nekem: te, — tudom — kész volnál leányoddá fogadni, kit fiad választott! . . . (Folyt. köv.)

Hivatalos közlemények.

A rimaszombati ipartestület elnökségétől.

Pályázat.

A rimaszombati ipartestület folyó ápril hó 8-án megtartott közgyűlésének megbízásából a testületi jegyzői állomás — 120 frt évi díj fizetés mellett — pályázat nyitattik. — Az ezen állást elnyerni ohajtók, akár élő szóval, akár pedig írásilag, folyó hó 20-áig az elnökségnél jelentsék be.

Rimaszombat, 1888. ápril 12.

Szabó József, egyesül. elnök.

A rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Pályázat.

350. sz. — A vezetésem alatti rimaszombati kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál az 1888. évi márcz. 13-án kelt 10131. számú igazságügyminiszteri rendelet

értelmében, tót nyelvről magyarra fordításra állandó bírósági hites tolmácsi állomás rendszeresítettét, annak betöltésére ezennel pályázatot nyitok; kihívom tehát mindazokat, kik ezen állást elnyerni ohajtják, hogy az 1873. évi október 22-én kelt 62942. számú igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ának megfelelően szerkesztett, szabályszerű bélyeggel ellátott pályázati kérvényüket az alólírt kir. törvényszéki elnökhöz folyó évi április 20-ik napjáig annál bizonyosabban nyujtsák be, mert a netán később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Rimaszombathban, 1888. április 6.

Fornét Jenő, kir. tszéki elnök.

Felelős szerkesztő: Dr. VERES SAMU.

Nyílt tér.*)

A tornallyai vendéglőnek 12 évi kezelésem időtartama alatt oly számos jével a pártfogásnak találkoztam ugy a megyei értelmiség, hatóságok mint az utazó közönség részéről, hogy kedves kötelességemnek tekintem, az e hó folyamán történő elköltözésem alkalmával minden rangu s rendű pártfogómnak s volt kedves vendégimnek, bensően érzett hálaának kifejezést adni, kérvő szíves visszaemlékezésbe engem megtartani kegyeskedjenek.

Ugyan egyidejűleg van szerencsém, tisztelt pártfogóimnak szíves tudomására hozni, hogy f. é. ápril hó 24-én a koronához ezinnel saját vendéglőmet Pelsőczön, „Bergstein Miksa” szakavatottságáról előnyösen ismert üzletem eddigi vezetője saját kezére átvette, s ünnepélyesen megnyitja. Nem kiméltem sem fáradságot, sem költséget, hogy azon vendéglőjét minden követelmények s kényelem igényeinek megfelelő berendezésére neki segédkezet nyujtsak. A midőn tehát ezentul őt, nagyra becsült eddigi vendégim szíves pártfogásába ajánlani bátorkodom, tisztelettel kérem, méltóztassék azt a bizalmat, a melylyel engem szerencsétlenül méltóztattak a pelsőczyi vendéglőm ezentuli bérlőjére Bergstein Miksa urra átruházni

alazatos tisztelettel
Grossmann Jakab.

E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Magán-hirdetések.

Kiadó lakás.

Rimaszomban a ferenczy-uteza 4. sz. alatt házban két lakosztály kiadó.

Lakváltoztatás.

Alólírott tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy a tavaszi évadra a legújabb divatu, kitünő kelméssel gazdagon felszerelt

férfiszabó üzletemet

mely eddig a főtéren volt, folyó 1888. évi május hó 1-től a temető-utczai I. sz. alatti saját házamba teszem át.

Egyuttal felhívom mindazok figyelmét, kik jó kelméből divatszertű ötözéket ohajtanak jutányos áron, szerencsétlenségem megrendeléseikkel.

Ugyanott egy 13—14 éves, jó erkölcsű ifju tanulóul felfogadtatik. A feltételek felől értekezhetni bármikor alólírottal.

Rimaszombat, 1888. ápril 14.

GECS ISTVÁN, férfiruha készítő.

Eladó butor és zongora.

Külömféle butorok és egy jó karban levő zongora eladó Bichler Ede őrnagy urnál.

5—10

Tschinkel k á v é.

Valódi

Tschinkel-kávé
(pót- vagy fügekávé)

a legjobb keverék a babkávéhoz. Íze kellemes, a meggazdálkodás mellette pedig óriási.

Hirdetmény.

141. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajtatonak Liszkay András hagyatéka végrehajtást szenvedő elleni 26 frt 50 kr. adókövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Abafala község határában fekvő az abafalai 55. szíjkönyvben foglalt 2/4 urb. telekből Liszkay András örökhatagó nevére irott felferésére az árverést 403 frtban ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi június hó 12-ik napján délelőtti 10 órakor Abafala községben a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becs-
 árának 10%-át vagyis 40 frt 30 krt készpénzben, vagy
 az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal szá-
 mitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a.
 kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óva-
 dékkes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy
 az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénz-
 nek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabály-
 szerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1888. évi jan. hó 12. napján.
 A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Hänrich, kir. tszéki bíró.

Hirdetmény.

142 sz. — A rimaszombati kir. tszék mint telek-
 könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **kir. kincse-
 tár** végrehajthatónak **Koták István** végrehajtást
 szenvedő elleni 36 frt 98 kr. adókövetelés és járuléka
 iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvény-
 szék területén lévő, A-pokorágy község határában fekvő,
 az alsó-pokorágyi 110. sztkönyvben foglalt Koták (Orosz)
 István nevére álló 1/6 urb. telek külsőségre az árverést
 605 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elren-
 delte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888.
 évi június hó 4-ik napján délelőtti 10 órakor Alsó-Po-
 korágy községben a községi bíró házában megtartandó
 nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról
 is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becs-
 árának 10%-át vagyis 60 frt 50 krt készpénzben, vagy
 az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal szá-
 mitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a.
 kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óva-
 dékkes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy
 az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénz-
 nek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabály-
 szerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1888. január hó 13-ik napján.
 A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Hänrich, kir. tszéki bíró.

Hirdetmény.

144. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint
 telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **m. királyi
 kincstár** végrehajthatónak **Lenkey Borbála, Soós
 Zsuzsanna, Mária és György** mint **Soós
 György** végrehajtást szenvedő elleni 104 frt 98 kr.
 adókövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a
 rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Alsó-Szuha
 község határában fekvő az alsó-szuhai 159. sztkönyvben
 foglalt Lenkey Borbála, Soós Zsuzsanna, Mária és György
 nevére álló nemesi birtokra az árverés 489 frtban ezennel
 megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a
 fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi június hó
 4-ik napján délelőtti 10 órakor Alsó-Szuha községben a
 községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a
 megállapított kikiáltási áról is eladatni fognak.

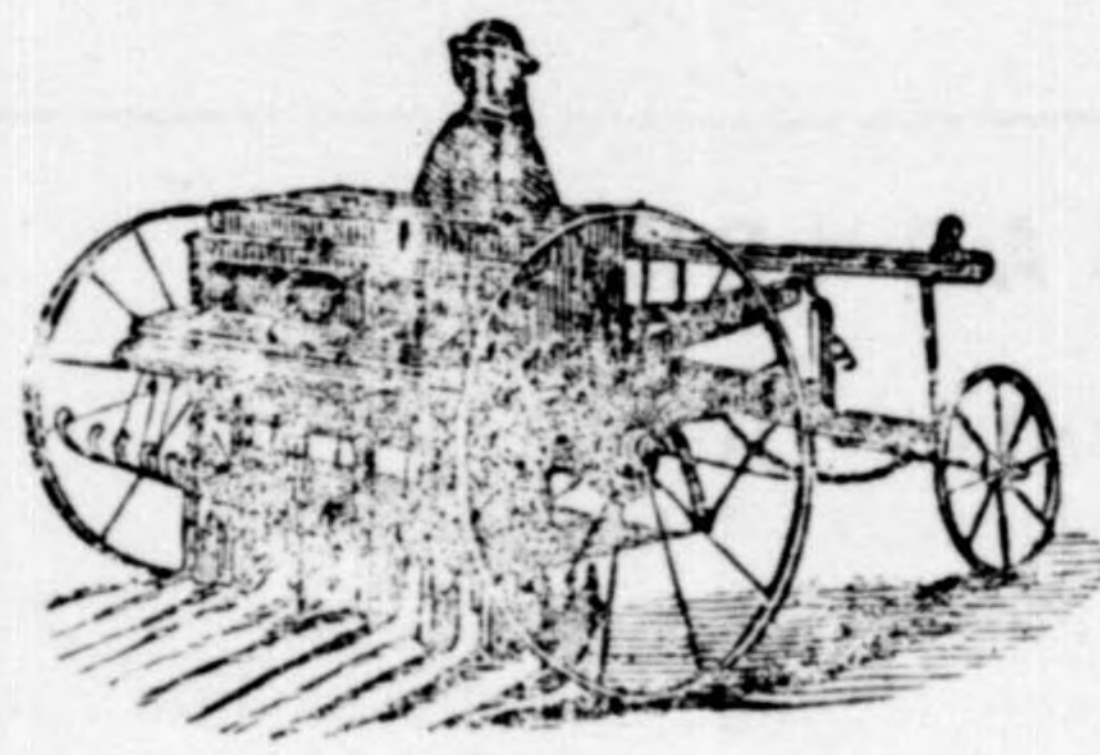
Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becs-
 árának 10%-át vagyis 48 frt 90 krt készpénzben, vagy
 az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal szá-
 mitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a.
 kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óva-
 dékkes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy
 az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénz-
 nek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabály-
 szerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1888. évi jan. hó 10. napján.
 A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Hänrich, kir. tszéki bíró.

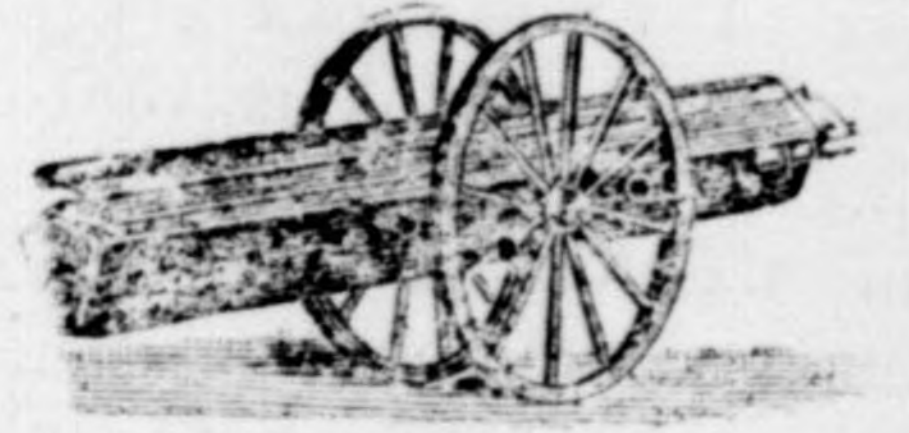
FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntője Kassán, eperjesi-ut 6. sz.

Ajánljuk a t. gazdaközönségnek a tavaszi idényre szükséges gépeket, nevezetesen:
 szilárdan szerkesztett könnyű

Sorvető- és szórvető-gépeket,
 Ekéket és boronákat.
 Hengereket, lókapákat stb. továbbá:
 Backer- és magtárostákat, mely
 gyártmányunknak gépgyárunkban állandóan jelentékeny
 készletét tartjuk.

➔ Szállítunk továbbá saját gyártmányu s legjobb szer-
 kezetű szeszgyár- és malomberendezéseket, gőzgépeket és gőzkazánokat, házi- és egyéb
 szivattyukat, olajsajtókat és olajmag-pörkölöket stb. ➔

Elhasznált gépek, különösen

➔ gőzmozgony és gőzcséplők ➔

pontos átigazítását és kijávitását legutányosabban eszközöljük.

➔ Gyártmányaink képes jegyzékét b. kívánatra ingyen és bérmentve küldjük. ➔

Haszonbérbe adás

alóirotnak Gömörmegyei Gicze és Nasztraj köz-
 ségbeni birtoka az 1889-ik évi január 1-től ha-
 szonbérbe adatik vetés nélkül, áll mintegy 6 hold
 belsőségből, kényelmes lakás, ugy mellék és
 gazdasági épületekkel — 140 hold szántóföld —
 64 kaszás jó minőségű rétből és 325 hold erdő
 legelőből.

Jelentkezhetni Giczen Markus Dénes kör-
 jegyzőnél vagy Budapesten Eszterházy utca 24.
 szám alatt alóírott tulajdonosnál. Nagy Sámuel.

Tanulóul

➔ egy jó házból való ifju, ki legalább 2—3
 ➔ gymnasiumi osztályt végzett, felvétetik
 ➔ Plander Róbert vas- és fűszerkereske-
 ➔ désébe Putnokon. 4—4 ➔

Hirdetmény.

146. sz. — A rimaszombati kir. tszék mint telek-
 könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **kir. kincse-
 tár** végrehajthatónak **Varga László** végrehajtást szen-
 vedő elleni 37 frt 17 kr. adókövetelés és járuléka iránti
 végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék
 területén lévő, Szentsimonyi község határában fekvő, a
 szentsimonyi 132. sztkönyvben foglalt Varga László nevére
 álló 1/2 urb. telekre az árverést 451 frtban ezennel meg-
 állapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb
 megjelölt ingatlanok az 1888. évi június hó 5-ik napján
 délelőtti 10 órakor Szentsimonyi községben a községi
 bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a meg-
 állapított kikiáltási áról is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becs-
 árának 10%-át vagyis 45 frt 10 krt készpénzben, vagy
 az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal szá-
 mitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a.
 kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óva-
 dékkes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy
 az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénz-
 nek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabály-
 szerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1888. évi jan. hó 10. napján.
 A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Hänrich, kir. tszéki bíró.

Hirdetmény.

153. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint
 telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **m. királyi
 kincstár** végrehajthatónak **Id. Osváth József**
 hagyatéka végrehajtást szenvedő elleni 65 frt 12 kr. adó-
 követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rima-
 szombati kir. törvényszék területén lévő Imola község
 határában fekvő az imolai 64. sztkönyvben foglalt Id.
 Osváth József nevére álló nemesi birtokra az árverést
 461 frt 50 krtban ezennel megállapított kikiáltási árban
 elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az
 1888. évi június hó 13-ik napján előtti 10 órakor Imola
 községben a bíró házában megtartandó nyilvános árverésen
 a megállapított kikiáltási áról is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becs-
 árának 10%-át vagyis 46 frt 15 krt készpénzben, vagy
 az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal szá-
 mitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a.
 kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óva-
 dékkes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy
 az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénz-
 nek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabály-
 szerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1888. évi jan. hó 12. napján.
 A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Hänrich, kir. tszéki bíró.

HERCZ ZSIGMOND

GAZDASÁGI GÉPGYÁRA, KAZÁN-ÉS VASÖNTŐJE,

CLAYTON & SHUTTLEWORTH ANGOL GÉPGYÁR KÉPVISELŐJE

MISKOLCZON.

4-6

Ajánlom a t. gazdaközönségnek a tavaszi idényre szükséges gépeket, ne-
 vezetesen szilárdan szerkesztett és mégis könnyű, a legjobbaknak ismert Clayton
 & Shuttleworth-féle

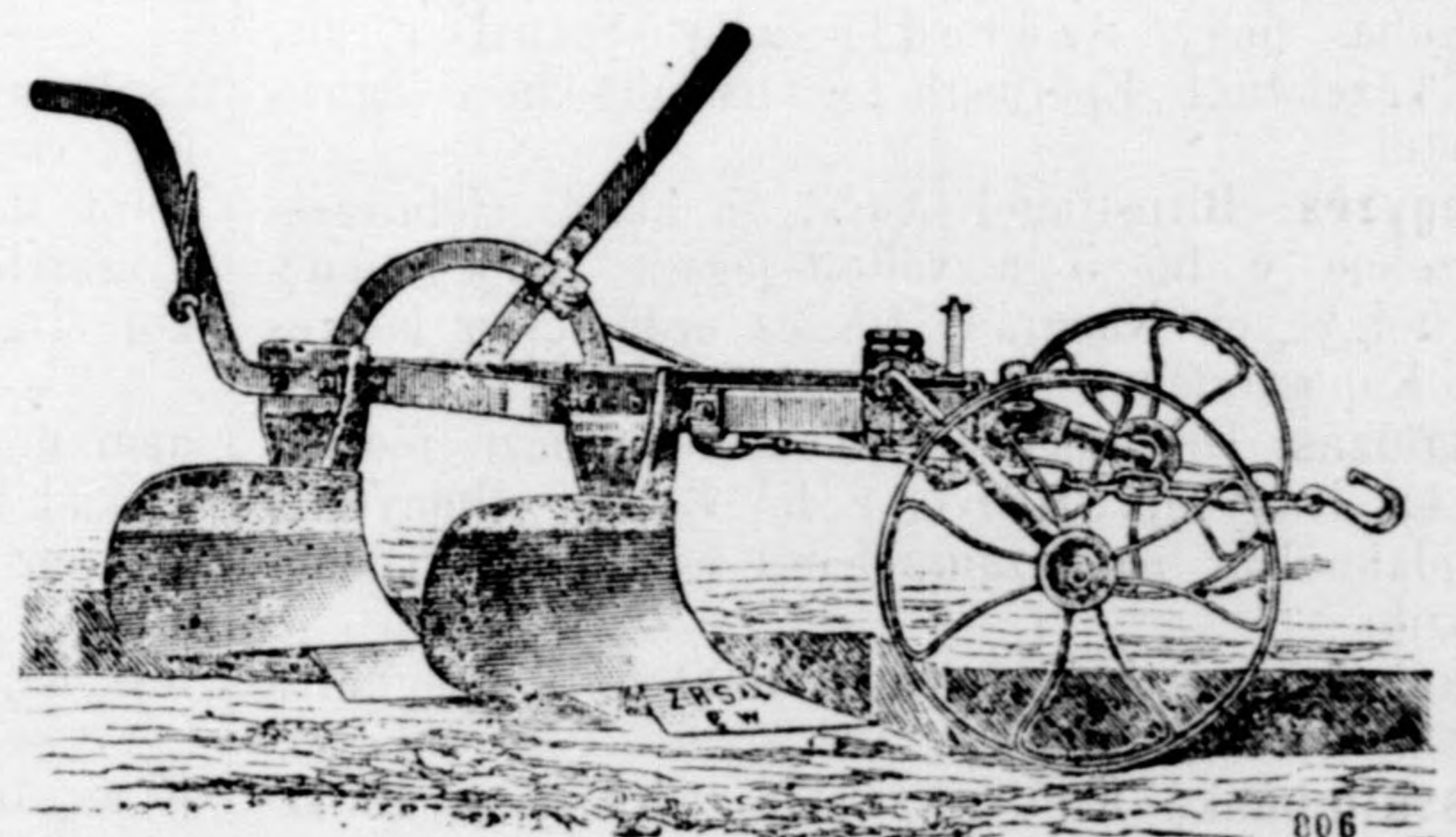
egy-, két- és háromvasu ekéket,
 kapalógépeket, boronákat, tuskés hengereket,

„Universal-drill és Junior-drill“

sorvetőket, szórvető-gépeket, morzsolókat, rostákat, konkolyozó-gépeket stb. stb.

Mindig raktáron vannak továbbá új és kevésse használt, de jó

gőz-cséplőgépek és gőzmozdonyok,
 igen olcsón árban, három évi részletfizetésre.

Gépgyáram elvállal mindennemű kazán- és cséplőgép-jávitásokat, ekék
 és vetőgépek átalakítását a legújabb rendszerűekre, gőzhengerek kifurását

teljes tűzszekrények és csőfalak

elkészítését és mindenféle kazánmunkákat.

Alkalmi vételekül ajánlok:

Egy db egészen új egyjártu malmot kövekkel	frt 475	Egy db 8 lóerejű locomobil	frt 880
Egy db egészen új kétjártu malmot kövekkel	frt 875	Egy db 10 lóerejű locomobil	frt 1400
3 db Ganz-féle örszék, kitűnő állapotban, dbja	frt 320	Egy db 12 lóerejű locomobil	frt 1600
Egy db 2 1/2 lóerejű locomobil cséplővel, Clayton-féle	frt 1600	Két db használt, igen jó sorvető, darabja	frt 150
Egy db 2 1/2 lóerejű álló kazánt cséplővel	frt 1300	Egy db olajsajtót, csaknem új	frt 180
Egy db 3 1/2 lóerejű locomobil cséplővel	frt 1600	Egy db gőzmorzsoló-gépet, Clayton-féle	frt 550

Gép-alkatrészek, szalma-kötél fonó-gépek, széna-sajtók, körfűrészek, fecskendők, kutak és szivattyúk.